

[Rahbæk Møller]

Folketinget vedtog den 25. april 1991 folketingsbeslutning nr. B 8, som var fremsat af Socialistisk Folkeparti. Vedtagelsen skete med stemmer fra Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti. Folketingsbeslutningen pålagde regeringen at fremsætte lovforslag om forbud mod genetiske test ved ansættelser og ved tegning af pensioner og forsikringer.

En sådan lov er endnu ikke vedtaget. Den daværende arbejdsminister fremsatte ganske vist et lovforslag, men dels skete det så sent, nemlig den 22. april 1992, at lovforslaget ikke kunne færdigbehandles, og dels var lovforslaget meget mangelfuldt og stødte derfor på alvorlig kritik både i folketingssalen og i offentligheden. Til gengæld viste folketingsdebatten, at der nu var et bredt flertal for at vedtage en lov om forbud mod gentest. På trods af kritikken blev lovforslaget genfremsat uændret i oktober 1992.

Siden da er der sket et regeringsskifte. På den baggrund finder forslagsstillerne det unødvendigt, at debatten såvel i Folketinget som i offentligheden sker på et grundlag, der indlysende ikke vil kunne danne grundlag for en vedtagelse. Derfor fremsættes et alternativt lovforslag, der imødekommer de kritikpunkter, som blev rettet mod den daværende arbejdsministers lovforslag.

Idet jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, anbefaler jeg det til Tingets velvillige behandling.

Tommy Dinesen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at stille de fremsatte motorvejsplaner i bero.

(Beslutningsforslag nr. B 57).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 18:

Forespørgsel til statsministeren [om, hvilke initiativer regeringen agter at tage på baggrund af betænkning nr. 1242 »Landdistrikterne – ændrede vilkår«].

Af Ivar Hansen (V) og Engell (KF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 9/2 93).

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 172:

Forslag til lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet.

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 14/1 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Ole Vagn Christensen (S):**

Baggrunden for dette lovforslag er et EF-direktiv, der omhandler arbejdsgivernes pligt til at oplyse arbejdstagerne om deres ansættelsesforhold senest en måned efter ansættelsens start. Forslaget er et godt eksempel på det stærke i EF-samarbejdet. I EF-regi vedtages et forslag, der sikrer minimumsbestemmelser gældende for alle EF-lande, men dette er dog ikke til hinder for, at enkeltlandene kan indføre eller opretholde skærpede regler på området via overenskomster og det fagretlige system.

I Socialdemokratiet vil vi gerne støtte dette forslag. Vi finder det positivt, at arbejdsgiveren får pligt til at oplyse om væsentlige forhold som arbejdets art, lønmodtagernes titler og ansættelsesforhold, begyndelsestidspunkt, ferierettigheder, opsigelsesvarsler, løn, arbejdstid m.v. Det vil efter vores mening være med til at sikre større åbenhed og sikkerhed på arbejdsmarkedet, hvor der uheldigvis har været en del eksempler på, at arbejdsgivere og ansatte har misforstået hinanden vedrørende ansættelsesforholdene.

Hvis oplysningspligten misligholdes i sager, som ikke er underlagt overenskomster og det fagretlige system, kan arbejdsgiveren ved de almindelige domstole blive pålagt at betale en godtgørelse. Det har været diskuteret, om arbejdsmarkedets ankenævn skulle have denne

[Ole Vagn Christensen]

kompetence, men i første omgang bliver det altså et spørgsmål for de almindelige domstole. Vi vil se, hvorledes denne ordning fungerer, så vi senere kan vurdere, om der bør foretages ændringer.

Et andet punkt, der har været diskuteret, er spørgsmålet, om man skulle gå længere i beskyttelsen, end EF-direktivet gør. I første omgang har man valgt ikke at gøre det for at få den bredest mulige opbakning til forslaget, men jeg vil gerne understrege, at der jo intet er til hinder for, at arbejdsmarkedets parter – og det er det gode ved forslaget – ved overenskomstforhandlinger kan aftale strengere krav end dem, der indføres med denne lov.

Denne lov skal altså ses som en slags rammelov, der stiller en række minimumskrav til arbejdsmarkedet. Som der er god tradition for i Danmark, vil det så være op til arbejdsmarkedets parter at foretage sig yderligere, og det er efter Socialdemokratiets mening den rigtige måde at gøre tingene på.

Der er enkelte punkter, vi gerne vil have belyst under udvalgsbehandlingen, f.eks. børns og unges forhold på arbejdsmarkedet. I Socialdemokratiet er vi meget optaget af, hvorledes man sikrer børn og unge rimelige ansættelsesvilkår, herunder spørgsmålet om forældrenes deltagelse. Vi vil også godt have kigget på reglen om den faktiske løn og den oplysningspligt, der eksisterer med hensyn til ligelønnen.

Ud over det vil vi selvfølgelig nøje følge udviklingen, og skulle der opstå behov for lovændringer på et senere tidspunkt, vil vi se på det til den tid. Vi skal give tilsagn om et hurtigt udvalgsarbejde.

Per Stig Møller (KF):

Vi synes, det er et udmærket direktiv, som er lavet i EF, og det er et af eksemplerne på, hvor nyttigt det er, at vi har EF-samarbejdet. Vi synes også, det er en udmærket opfølgning, som daværende arbejdsminister Kirkegaard leverede. Efter at vi er gået ind i det indre marked, er det selvfølgelig vigtigt, at arbejdstagerne på kryds og tværs af grænserne i det indre marked har fælles rettigheder og således også er under fælles beskyttelse. Det er både i vort samfunds interesse og i arbejdstagernes interesse. Vi synes, at denne oplysningspligt og den udmøntning, som skal ske ved arbejdsmarkedets parter, er fremlagt på en ganske rimelig måde af

den daværende arbejdsminister. Jeg er også glad for, at den nuværende arbejdsminister ikke har trukket forslaget tilbage, så jeg går ud fra, vi kan få gennemført denne forbedring i fuld enighed.

Charlotte Antonsen (V):

Venstre støtter også dette lovforslag fremsat af den tidligere regering.

Det er vigtigt, at man, når man laver EF-direktiver på arbejdsmarkedsområdet, sikrer, at parterne så vidt muligt indbyrdes aftaler, hvordan EF-direktivet skal indføres i det danske system, og derfor er det også vigtigt, som det blev fremhævet af Socialdemokratiet, at der er tale om et minimumslovforslag; man går ikke videre end det, man er nødt til ifølge EF-direktivet, hvilket er vigtigt af hensyn til parternes frie forhandlingsret.

Det kan ikke være sådan, at vi på grund af EF nu begynder at lovgive på alverdens områder, som hidtil har hørt ind under den frie forhandlingsret, og derfor er jeg meget forundret over den socialdemokratiske ordførers ønske om måske at inddrage børn og unge, måske at inddrage løn og ligeløn i denne lov, som handler om at implementere et EF-direktiv. Jeg vil gerne spørge, om det er regeringens ønske, at man nu skal lovgive på de områder, hvor der tidligere var fri forhandlingsret mellem parterne.

Jeg håber selvfølgelig, at denne model, som lovforslaget er udtryk for – at man simpelt hen laver minimumsaftaler – også vil gælde fremtidige direktiver, der skal implementeres i Danmark, og derfor vil jeg også spørge regeringen: Er dette en model, som kommer til at gælde fremtiden? Det er jo første gang, EF laver et direktivforslag på arbejdsmarkedsområdet, der direkte giver arbejdsmarkedets parter lov til selv at træffe aftale.

Til sidst vil jeg også spørge, om man også i fremtiden vil sikre for det første, at parterne bliver bekendt med direktiver, hvor der er mulighed for, at de selv kan træffe afgørelser, for det andet, om regeringen vil sikre, at parterne får tid til at lave aftaler, inden man begynder at lovgive, og for det tredje, om regeringen vil sikre, at man indtil videre først lovgiver længe efter og på et minimumsniveau i forhold til det, der er nødvendigt inden for EF.

[Charlotte Antonsen]

Som jeg startede med at sige, støtter vi lovforslaget, men jeg blev lidt forurolet over den socialdemokratiske ordfører. Det lyder ikke som det, Socialdemokratiet normalt siger, nemlig at man ønsker at sikre de frie forhandlinger i Danmark, og jeg mener i øvrigt, at det i øjeblikket, hvor vi diskuterer den sociale dimension, er et meget omtåleligt punkt. Der er mange mennesker i fagbevægelsen, der er meget optaget af, at EF ikke fremover forhindrer de frie forhandlinger, så derfor vil jeg meget håbe, at det ikke var udtryk for regeringens politik, men blot for en enkelt ordførers bemærkning.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg skal til beroligelse for fru Charlotte Antonsen sige, at vi selvfølgelig ikke ønsker noget indgreb i den frie forhandlingsret, som vi meget stærkt er tilhængere af, og på det område kan jeg forstå, at vi nu er enige om, at det er arbejdsmarkedets parter, der skal forhandle.

Når jeg stillede spørgsmålet om, hvordan vi sikrer forældredflydelsen i fremtiden, var det, fordi jeg synes, at det var en god lejlighed til at få belyst disse ting, for Tinget har tidligere vedtaget et beslutningsforslag, der drejer sig om børn og unge. Men der er overhovedet ikke tale om, at det på nogen måde skal kollideres med den frie forhandlingsret.

Tommy Dinesen (SF):

Da mit partis ordfører, fru Lilli Gyldenkilde, ikke kan stå her, – (*munterhed*) – skal jeg fremføre, hvad vi mener om forslaget.

Jeg må sige, at jeg har ikke den store skepsis, som der lige er blevet fremført fra talerstolen. Inden for søfartsområdet har man haft ansættelsesbrev gennem de sidste 100 år, og det har da været en fordel i hvert fald for dem, der er forhyret om bord i danske skibe. Derfor mener vi, at det er rimeligt med et ansættelsesbrev; det kan være en stor fordel for de pågældende.

Vi vil under udvalgsarbejdet undersøge, om det går ud over det partssystem, vi har, for det vil vi selvfølgelig være om. Der bliver en del spørgsmål om det under udvalgsarbejdet, men under forudsætning af, at svarene er i orden, er vi positivt indstillet over for forslaget.

Poul Nødgaard (FP):

Det lovforslag, som her er til behandling, gennemfører Rådets direktiv af 14. oktober 1991 om arbejdsgivernes pligt til senest 1 måned efter en medarbejders ansættelse at underrette denne om vilkårene for ansættelsesforholdet.

Fremskridtspartiet har anbefalet det omtalte EF-direktivforslag og vil også som en helt naturlig følge heraf støtte det foreliggende lovforslag.

Som en sidebemærkning blot den oplysning, at man kan diskutere, om det overhovedet skulle være nødvendigt, at EF kommer med et sådant direktivforslag. Ville det ikke være en passende sag for arbejdsmarkedets parter selv at løse disse problemer ved overenskomstforhandlinger? Jeg spørger blot! Utroligt, at noget sådant ikke for længst er fremført fra arbejdstagerens side; i øvrigt har jeg forstået, at rigtig mange allerede i dag udsteder sådanne ansættelsesbreve.

Arbejdsgiverne vil med lovforslagets gennemførelse få en ekstra arbejdsbyrde, idet de nye bestemmelser ikke alene skal gælde for ansættelse efter 1. juli 1993, men som det er omtalt i loven, kan datoer fra før 1. juli 1993 også komme på tale, hvis den pågældende lønmodtagerorganisation eller lignende fremsætter ønske herom, og jeg må gå ud fra, at man vil fremsætte et sådant ønske, for det må være ret og rimeligt, at man har et stykke papir på, at man er ansat og på hvilke vilkår.

Jeg skal ikke forlænge debatten yderligere, men blot sige, at de detailoplysninger, der måtte blive nødvendige, kan jeg spørge om i Arbejdsmarkedsudvalget, så ingen specifikke, nærgående spørgsmål til den nye arbejdsminister, som jeg i øvrigt ønsker hjerteligt til lykke med det nye job.

Jørgen Estrup (RV):

Dette er en pligt for Folketinget, i og med at det er et EF-direktiv, vi har med at gøre, men det er, som andre ordførere har været inde på, en kær pligt.

Der er tale om et direktiv, der beskytter de ansatte på arbejdsmarkedet og sikrer minimumsrettigheder. Dermed er også nogenlunde sagt, at dette direktiv nok ikke er lavet så meget af hensyn til Danmark, for vi kan nok selv klare de forhold, så det er i høj grad lavet af hensyn til andre lande.

[Jørgen Estrup]

Men det sikrer altså det generelle niveau, som skal være i EF-området, med hensyn til beskyttelse af de ansatte, og det er en god ting, der er med til at skabe ensartede arbejdsvilkår i området. Det kan vi kun støtte.

Glønborg (KRF):

Der kommer så meget fra EF, og noget vækker irritation, men dette vækker glæde. Så jeg skal ikke bruge megen tid på at anbefale, at vi hurtigt får vedtaget et fornuftigt lovforslag, som tilsyneladende alle er glade for, hvilket er rimeligt, fordi det ser ud til kun at få gavnlige virkninger.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil gerne takke meget varmt for den helt overvældende tilslutning til dette forslag, og det er måske specielt vigtigt at glæde sig over, at alle partier i Folketinget har erklæret sig enige i det principielle udgangspunkt for lovforslaget, nemlig at EF-direktiver skal implementeres som minimumsrettigheder; det er faktisk noget, som også regeringen har ønsket og fortsat ønsker at gøre.

Hvis der måtte være behov for det og man kan skabe en forholdsvis bred enighed om det sammen med arbejdsmarkedets parter, kan man måske på et senere tidspunkt forbedre lovgivningen, men det skal fremtidens diskussioner afklare.

Jeg er meget glad for den principielle enighed, der er om udgangspunktet, hvilket hr. Ole Vagn Christensen så rigtigt pegede på i sin ordførertale, og til almindelig beroligelse for fru Charlotte Antonsen vil jeg sige, at hr. Ole Vagn Christensen har ønsket en belysning af nogle af de spørgsmål, som Socialdemokratiet har været optaget af i meget lang tid. Men det betyder ikke, at den principielle tilslutning til, at det skal være minimumsregler, ikke er til stede; der er ikke nogen grund for fru Charlotte Antonsen til bekymring.

Til hr. Per Stig Møller, som rigtigt pegede på, at dette er et godt eksempel på, at EF har en betydning for de europæiske lande, måske ikke så stor for os, men for lande syd for Kruså kan det få betydning, at man i fællesskab fastsætter nogle regler og retningslinjer for, hvordan arbejdsgiver- og arbejdstagerforholdet skal oplyses og reguleres; i virkeligheden er dette direktiv også en solidaritetserklæring til andre lande i Europa.

Jeg har svaret på fru Charlotte Antonsens spørgsmål, men vil gerne gentage, at vi lægger megen vægt på de traditioner, som vi har i Danmark for at parterne, så vidt det overhovedet er muligt, har ansvar for de forhold, der er på det danske arbejdsmarked. Vi vil også i fremtiden lægge stor vægt på, at parterne får tid til forhandlinger, og at vi så, når parterne er færdige med deres arbejde og deres – forhåbentlig – brede enige indstillinger til det politiske system, efterfølgende laver lovgivningen; det vil være regeringens attitude til fremtidens EF-direktiver.

Tak til hr. Tommy Dinesen, som tilsluttede sig forslaget og tilkendegav ønsket om et positivt udvalgsarbejde, hvor der selvfølgelig vil være behov for belysning af forskellige spørgsmål, og det vil Arbejdsministeriet og arbejdsministeren meget gerne bidrage til.

Tak til hr. Poul Nødgaard for den gode tilslutning til forslaget – og for lykønskningen. Hr. Poul Nødgaard undrer sig over, at arbejdstagerne ikke har rejst disse krav i Danmark for lang tid siden. Jeg vil godt stilfærdigt sige, at det har man faktisk gjort gennem ganske mange år, så man kan i virkeligheden sige, at danske arbejdstagere nu med EF i ryggen får et ønske opfyldt, som jeg for så vidt er enig i at man kunne have klaret uden EF's bistand. Men nu ligger det der, og det kan faktisk være et løft og forhåbentlig også en hjælp til danske arbejdsgivere, fordi alle arbejdsgivere får det samme ansvar over for deres medarbejdere.

Endelig også tak til hr. Jørgen Estrup og hr. Glønborg for støtten.

Jeg ser ikke, at vi kommer til at stå over for de allerstørste problemer med at få dette lovforslag vedtaget, og det er jeg selvfølgelig glad for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 175:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø.

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 14/1 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrlund (S):

Allerede i 1988-89 begyndte man at diskutere en sammenslutning af tilsynet med arbejdsmiljø og tilsynet med virksomhedernes nære ydre miljø under fællestitlen virksomhedernes miljøtilsyn.

I 1990 vedtog ILO's styrelsesråd et oplæg fra ILO's generaldirektør om en samlet behandling af arbejdsmiljøspørgsmål og de spørgsmål om det ydre miljø, som har en direkte tilknytning til virksomheden. Af mange årsager blev drøftelserne om etableringen af det såkaldte virksomhedernes miljøtilsyn dog ikke nogen succes. Drøftelserne resulterede dog i, at der i august 1990 blev lavet en aftale mellem Arbejdstilsynet og Miljøstyrelsen, hvis formål var en bedre servicering af arbejdet med at forbedre hele miljøet på og omkring virksomheden.

Efterfølgende indgik de to organisationer, nu kendt under navnene Dansk Industri og CO-Industri, en aftale om at udvide arbejdet med virksomhedernes sikkerhed og sundhed til også at omfatte arbejdet med virksomhedernes nære ydre miljø.

I Socialdemokratiet har vi med interesse fulgt det arbejde og de drøftelser, der hidtil har pågået. Vi finder, at tiden nu er inde til, at sikkerhedsorganisationen på den enkelte virksomhed i fremtiden kan beskæftige sig med både arbejdsmiljøet og virksomhedens nære ydre miljø. At sikkerhedsrepræsentanterne nu også skal til at beskæftige sig med virksomhedens nære ydre miljø, kræver omstilling og viden, og derfor må der i den fremtidige uddannelse af sikkerhedsrepræsentanterne tages højde for det. Jeg har forstået det sådan, at det ikke kræver nogen egentlig lovændring, men kan klares ved, at arbejdsministeren ændrer bekendtgørelsen om sikkerhedsrepræsentanternes uddannelse, hvis der er behov herfor.

Den socialdemokratiske folketingsgruppe støtter forslaget om ændring af arbejdsmiljøloven, således at det retlige grundlag for dette arbejde tilvejebringes, både når det gælder sikkerhedsorganisationernes, bedriftssundheds-tjenestens og branchesikkerhedsrådenes arbejde.

Per Stig Møller (KF):

Der har, som det netop er blevet nævnt, været et samarbejde mellem Arbejdstilsynet og Miljøstyrelsen, således at man får koordineret problemerne med det indre og det ydre nære miljø. Vi har også fået Industriens Miljøorganisation, så det er meget rimeligt, at man fortsætter, og under den foregående regering arbejdede vi for at integrere miljøhensynene, således at også alle andre end miljømyndighederne skulle respektere miljøet. Jeg ser af og til i aviserne, at den nye regering ikke vil integrere miljøhensynene så kraftigt, som vi ville, men tværtimod lade dem være en slags overbygning. Jeg håber, at den begynder at forstå, at det drejer sig om at få miljø ind alle vegne i stedet for kun ét sted.

Derfor finder vi det også rimeligt, at man i forbindelse med dette lovforslag nu sørger for, at man, når man tager hensyn til det nære indre miljø, også tager hensyn til det ydre. Det er jo sådan, at de ting, man slipper ud af virksomhederne for at få det rarere indendørs, kan betyde, at man får det forringet udendørs, og derfor er det meget rimeligt, at det nære ydre miljø kommer med. Det er også rimeligt, at det sker på den måde, at man ikke pludselig gennem dispositioner og beslutninger gør sig til en anden myndighed, der tager stilling til, hvorledes det ydre miljø må være. Man skal altså respektere miljømyndighederne og Miljøministeriets krav og retningslinjer for det ydre miljø, som man ved at tænke ind i beslutningsprocessen i det indre miljø kan få fremmet.

Derfor synes vi, det er et udmærket forslag, og det er godt, at arbejdsministeren har fortsat her med at integrere og ikke overbygge miljøet.

Charlotte Antonsen (V):

Venstre kan også tilslutte sig dette lovforslag fra den tidligere arbejdsminister. Vi mener, det er vigtigt at integrere arbejdsmiljø og det nære ydre miljø, fordi de to ting hænger sammen. Ved at tage det nære ydre miljø med ind i sik-